

İlahi Liturji'nin Yorumlanması Onuncu Konuşma

"Selâmetle Rab'be yalvaralım."

İlahi Liturji'nin başladığı "Peder'in, Oğul'un ve Kutsal Ruh'un krallığı şimdi ve dâima ve ebetler ebedince mübârektir." izzet duasından sonra, diyakoz (diyakoz yoksa onun yerine rahip) bir dizi Niyaz duasını terennüm eder ve imanlıları dua etmeye teşvik eder. Biz Elçi Pavlus'un zikrettiği gibi: *"Ne için ve nasıl dua edeceğimizi bilmeyiz."* (Bkz Romalılar 8:26). Bu yüzden Kilise bize nasıl dua edeceğimizi öğretir. Dua ettiğimizde Rabbimiz'in kınadığı Ferisiler gibi boş sözler tekrarlayıp durmayalım. *"Onlar söz kalabalığıyla seslerini duyurabileceklerini sanıyorlar."* (Bkz. Matta 6:7). Ezberden ve şuursuzca veya aklımız başka düşüncelere daldığı için anlamına dikkat etmediğimiz kelimeler sarf etmemeliyiz. Episkopos'un veya Ruhbanın takdisi ve onayı ile İlahi Liturji'nin doğru bir şekilde icra edilmesinden sorumlu olan Kilise'nin diyakozu, bize doğru dua yoluna teşvik eder. Doğru yol "selâmetle"¹ dua etmemizdir.

"Selâmetle Rab'be yalvaralım" İlahi Liturji'ye giden doğru yol ruhun esenliğidir. Esenlik olmadan dua etmemiz ve İlahi Liturji'ye katılımımız mümkün değildir. Yüreğimiz huzurla dolu olduğu sürece, zihin İlahi Liturji'nin manevi anlamını daha iyi kavrar. Bu nedenle Elçi Pavlus'un Filipililer'e yazdığı mektubundaki: *"Tanrı'nın her kavrayışı aşan esenliği bir koruyucu gibi İsa Mesih aracılığıyla yüreklerimizi ve düşüncelerimizi koruyacaktır."* (Filip. 4:7) dileğine katılıyoruz. Manevi Pederlerimiz; İsa Mesih'in bize ihsan ettiği ruhun esenliğine, tövbe yoluyla nail olacağımızı öğretirler. İnsanın tövbe etmesi; ruhun esenliği olan Mesih'e dönüşüdür. Mesih'in Kendisi, O'na tövbe ederek yaklaştığımızda bizi O'nun esenliğinin egemen olduğu yere gönderir. *"Esenlikle git."* (Luka 7.50). Mesih bizi Kutsal Tapınak olan Tanrı'nın Esenlik Sarayına gönderiyor. Öyle ki orada O'na selâmetle tapıalım.

Diyakozun **"Selâmetle Tanrı'ya yalvaralım."** sözlerine ve diğer niyazlara ruhbanlarla birlikte dua eden halk, koro vasıtasıyla büyük

¹ Kutsal metinlerdeki "Εἰρήνη/Selâmet/Barış" kelimesi, insanlar arasındaki dargınlık veya savaştan sonra tesis edilen sulh, anlaşma, uzlaşmadan ziyâde, kurtuluş, refah gibi başka mânâları da ihtivâ etmektedir. Kitâb-ı Mukaddes'in eski tercümelerinde İbrânicedeki "Şalom" kelimesinden ileri gelen "selâm/selâmet", yeni tercümesinde "esenlik", Arapça ve Karamanlicadaki duâ metinlerindeyse "selâm/selâmet/muhabbet" kelimeleriyle ifâde edilen "Allah'ın her anlayışın çok üstünde olan selâmetidir" (Pavlos'un Filipililer'e Mektubu 4:7). İsa Mesih'in öğrencilerine dediği "Size selâmet bırakıyorum, benim selâmetimi size veriyorum, ben size dünyânın verdiği gibi vermiyorum. Yüreğiniz sıkılmasın ve korkmasın" (Yuhanna 14:27) ifâdesinin de gösterdiği gibi bu selâmet, dünyânın verebileceğinden farklı bir selâmettir. Dünyâdaki insanlar arasındaki barışın yanında, Kutsal Ruh'un vâsıtasıyla iman edenlerin nâil olduğu mânevî ihsanlardır. "Ruh'un ürünüyse sevgi, sevinç, esenlik, sabır, şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir" (Pavlos'un Galatyalılar'a Mektubu 5:22-23). Selâmetle ilgili olarak ayrıca Luka 2:14 ve Yuhanna 20:19'a bakınız.

önem taşıyan **"Ya Rab merhamet eyle!"** sözleriyle karşılık verir. "Ya Rab, Merhamet Eyle!" sözleri cemaatin Tanrı'dan bu niyazlara karşılık vermesini arzuladığını ve aradığını ifade ediyor, öyle ki tüm müminler barış içinde dua etmelerine layık olsunlar.

"Kısa Niyazlar", "Uzun Niyazlar" ve "Tamamlayıcı Niyazlar" olarak bilinen diğer Niyaz dizilerinden ayırt edilen Büyük Niyazlar dizisinin ilk iki dilek duaları önemli bir nokta olan selamet konusuna değiniyor. Bunların yorumuyla daha sonra ilgileneceğiz. Bu dizilerin ilk üç dilek duası selameti konu aldıkları için "Selamet Niyazları" olarak da zikrediliyor.

İkinci Dilek Duası ise şu: "Yücelerden gelen selâmet ve canlarımızın kurtuluşu için Rab'be yalvaralım." Bu Yücelerden gelen kelimesi Kutsal Kitap'ta yaşamın, neşenin, barışın ve tüm iyiliklerin kaynağı olan Işıkların Babası'ndan gelenleri belirtmek için kullanılır. Yücelerden gelen de özünden dolayı tamamen mükemmel, eksiksiz aynı zamanda değişmeyen, bozulmayan ve kalıcıdır. Yani, Yücelerden gelen selamet, Meleklerin İsa Mesih'in doğduğu Kutsal Gece'de çobanlara Müjdeledikleri Yüce ve İlâhi Esenliktir. «En yücelerde Tanrı'ya yücelik olsun, yeryüzünde O'nun hoşnut kaldığı insanlara esenlik olsun!» (Luka 2,14)

Bu nedenle "Yücelerden gelen selâmet" çok şefkatli olan Baba'nın kendisine inanan ve O'nu sevenlere gönderdiği ve insana sonsuz neşe, gönül rahatlığı ve hiçbir şeyin onu rahatsız edemeyeceği huzuru veren mükemmel ve eksiz İlâhi armağanıdır. İkinci Dilek Duamızda bu kıymetli, semavi hediyenin ihsan edilmesini niyaz ediyoruz. "ve canlarımızın kurtuluşu için Rab'be yalvaralım" sözleriyle de duamıza devam ediyoruz.

Mesih'in öncelikle dualarımızda Tanrı'nın Egemenliğini ve Adaletini aramamızı öğrettiğini biliyoruz. *"Siz öncelikle O'nun Egemenliğinin ve Doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar verilecektir"* (Matta 6:33). Tanrı'nın Krallığı sığınağımız ve ruhumuzun kurtuluşudur. Biz insanlar için ruhumuzdan daha değerli olan nedir ki? Rabbimiz bunu şu sözlerle vurguluyor: *"İnsan bütün dünyayı kazanıp da ruhundan olursa bunun kendisine ne faydası olur? İnsan kendi ruhuna karşılık ne verebilir?"* (Markus 8:36). Madem ki bütün maddi dünyanın şekil değişeceğini biliyoruz. *"Ama Rab'bin günü hırsız gibi gelecek. O gün gökler büyük bir gürültüyle ortadan kalkacak, maddesel öğeler yanacak, yok olacak, yer ve yeryüzünde yapılmış olan herşey yanıp tükenecek."* (Petrus'un 2. mektubu). Sadece dirilecek ve bozulmaz hale gelecek bedenimizle birleşecek olan ölümsüz ruhumuz ebediyen yaşayacaktır. Dolayısıyla herşeyden önce ruhumuzun kurtuluşuyla ilgilenmemiz doğaldır.

Bu nedenle Kilise, Niyazlar dizisinde ruhlarımıza (canlarımıza) atfedilen duaları ön plana çıkarıyor. Aynı zamanda Kilisenin diğer birçok dilek duasında ruhlarımızın kurtuluşuna değinen dualar ve yakarmalar da dahildir. Herkesin kolayca anladığı gibi ruhlarımızın kurtuluşu için sadece dua etmemiz yeterli değildir, aynı zamanda Ruhani Pederimizin bizi manevi yola doğru yönlendirmesiyle, elimizden geldiği kadar, en iyisini ve en doğrusunu yapmalıyız. Özellikle salgın hastalık dönemlerinde bedenimizin sağlığı ve çeşitli hastalıklardan korunması için ne kadar çaba sarf ediyoruz. Vücudumuzda şüpheli bir şey fark eder etmez hastalık ilerlemeden tedavisi için doktora koşarız. Peki, ölümsüz ruhumuzun sağlığı için aynı özeni gösteriyor muyuz? Bedenimizi iyi bir formda tutabilmemiz için günlük yaşamımızda ne kadar çaba sarf ediyoruz! Ruhumuzun manevi beslenmesi ve güçlenmesi için herhangi bir şey yapıyor muyuz?

Sevgili kardeşlerim, Rabbimiz İsa Mesih'in canlarımızın kurtuluşu için kırbaç darbelerine, yüzüne tükürmelere, Çarmih'a çivilerle gerilmesine maruz kaldığını unutmayalım. Tüm bunlar bizi düşündürüyor, bizi de daha derin huşuyla ve daha büyük özenle dua etmemiz ve canlarımızın kurtuluşu için mücadele etmemize teşvik ediyor.